

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille J. van der Hoek
Auteur Dhr. HT Lock
Telefoon 0235113607 E-mail: lockh@haarlem.nl
SZ/ Reg.nr. 2012/138420
Bijlagen: 1
B & W-vergadering van 15 mei 2012

Onderwerp

Antwoord op advies SAMS interculturele hulpverlening

DOEL: Besluiten

In deze collegenota geeft het college antwoord op het advies van de Stedelijke Adviesraad Multiculturele Stad (SAMS) 'Advies ter verbetering van de Interculturele Hulpverlening in Haarlem'. Het college maakt hierbij gebruik van haar uitvoerende bevoegdheid.

B&W

1. Het college stemt in met de antwoordbrief aan de SAMS over interculturele hulpverlening
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen worden geïnformeerd

Collegebesluit

Onderwerp: Antwoord op advies SAMS interculturele hulpverlening
Reg. Nummer: 2012/138420

1. Inleiding

Februari 2009 heeft het college aan de Stedelijke Adviesraad Multiculturele Stad (SAMS) advies gevraagd over interculturele hulpverlening. De SAMS heeft in mei 2011 het 'advies ter verbetering van de Interculturele Hulpverlening in Haarlem' uitgebracht. Samen met hulpverleningsinstellingen, zelforganisaties, sleutelfiguren en andere betrokkenen heeft de SAMS een uitgebreid voorbereidingstraject doorlopen en zijn voorstellen geformuleerd. Het college geeft antwoord op het advies van SAMS¹. In het advies staan naast algemene constatering en vijf adviespunten van de SAMS aan het gemeentebestuur.

2. Besluitpunten college

1. Het college stemt in met de antwoordbrief aan de SAMS over interculturele hulpverlening
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen worden geïnformeerd

3. Beoogd resultaat

Beantwoording van het advies van de SAMS waarin het college het voorstel voor het opzetten van een kenniscentrum interculturele hulpverlening en een hulpverleningsoverleg niet ondersteunt. Wel zal het college stimuleren dat instellingen hun voorlichtingstaak op dit punt adequaat uitvoeren.

4. Argumenten

Opzetten virtueel kenniscentrum bedrijfsvoering instellingen

Het college is van mening dat een besluit tot het opzetten van een kenniscentrum gericht op interculturele hulpverlening niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt.

Geen meerwaarde stedelijk intercultureel hulpverleningsoverleg

Uitwisseling en afstemming onder hulpverleners is belangrijk maar een nieuw in te richten stedelijk intercultureel hulpverleningsoverleg levert naar het oordeel van het college geen meerwaarde op, want afstemming en deskundigheidsbevordering vinden al plaats.

Belang voorlichting

Zelforganisaties en andere maatschappelijke organisaties zijn belangrijke partners bij voorlichting voor de Haarlemse burgers.

5. Kanttekeningen

In 2009 heeft het college aan de SAMS verzocht om met een plan van aanpak te komen voor de verbetering van de interculturele hulpverlening. Nu anno 2012 vinden er grote veranderingen plaats in het sociale domein en zijn de opvattingen over maatschappelijke ondersteuning veranderd.

---

¹ In opdracht van het college wordt gewerkt aan het opzetten van één adviesraad voor het sociale domein in plaats van de huidige drie adviesraden Wmo-raad, SAMS en de Sozawe-raad.

6. Uitvoering

De SAMS ontvangt een antwoordbrief op het ‘advies ter verbetering van de Interculturele Hulpverlening in Haarlem’.

7. Bijlagen

Antwoordbrief college

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Stedelijke Adviesraad Multiculturele Stad

Datum 15 mei 2012
Ons kenmerk SZ/2008/201808
Contactpersoon HT Lock
Doorkiesnummer 023-0235113607
E-mail lockh@haarlem.nl
Bijlage(n) 1
Onderwerp Antwoord op advies Interculturele Hulpverlening

Geachte leden van de SAMS,

Hierbij ontvangt u onze reactie op uw ‘Advies ter verbetering van de Interculturele Hulpverlening in Haarlem’. In 2009 had het college u verzocht advies uit te brengen over dit onderwerp.

Samen met hulpverleningsinstellingen, zelforganisaties, sleutelfiguren en andere betrokkenen heeft u gekeken naar de verbetering van interculturele hulpverlening. Hiertoe heeft u een uitgebreid traject doorlopen met een grote betrokkenheid vanuit de hulpverleningsinstellingen en heeft u met veel enthousiasme onze vraag opgepakt. Hartelijk dank voor het vele werk en inzet!

In mei 2011 heeft u het advies gepresenteerd en overhandigd aan wethouder Van der Hoek die, vooruitlopend op dit collegeantwoord, een korte eerste reactie heeft gegeven. De adviesvraag die het college indertijd aan u stelde staat hieronder in het kader weergegeven.

Adviesvraag college aan SAMS

De adviesvraag van 3 februari 2009 onderdeel interculturele hulpverlening:
“Op 13 november jl. heeft de Stichting Zohor (organisatie van Marokkaanse en Arabische vrouwen) een congres over interculturele hulpverlening gehouden. Hier zijn diverse knelpunten op het terrein van interculturele hulpverlening, met name op het psycho-sociale vlak, gesignaleerd. Wij vinden het belangrijk dat het signaal van Zohor opgepakt wordt. Wij vragen u hier een vervolg aan te geven samen met hulpverleningsinstellingen, allochtone organisaties, sleutelfiguren en andere betrokkenen over de verbetering van de interculturele hulpverlening in Haarlem. Dit moet uitmonden in een plan van aanpak voor interculturele hulpverlening in onze stad. Het college zal aan de hulpverleningsinstellingen melden dat u dit nadrukkelijk op ons verzoek gebeurt.”

Leeswijzer

In dit antwoord gaan wij na een algemene alinea, met daarin de hoofdpunten van onze reactie op uw advies, eerst in op de veranderagenda sociaal domein, vervolgens op de uitvoering van de hulpverlening op het psychosociale vlak en daarna geven wij op elk van uw 5 aanbevelingen een reactie.

Algemeen

Wij onderkennen het belang van een goede ondersteuning voor alle burgers. Burgers moeten op een juiste wijze geholpen worden, ook als het burgers uit een andere cultuur betreft. De wijze waarop is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de hulpverleningsinstellingen. Ook de wijze waarop instellingen zelf deskundigheidsbevordering van het eigen personeel organiseren is de verantwoordelijkheid van de instellingen. Tegen deze achtergrond vinden wij dat het opzetten van een kenniscentrum interculturele hulpverlening en ook het opzetten van een hulpverleningsoverleg niet tot de verantwoordelijkheid van de gemeente hoort. Uw signaal over het betrekken van zelforganisaties en andere maatschappelijke organisaties bij voorlichting naar burgers pakken wij op. Wij zullen de uitkomsten van een gezamenlijk advies van de Wmo-raad, Sozawe-raad en SAMS over communicatie ter zijner tijd betrekken bij de inrichting van onze dienstverlening.

Het traject dat u heeft doorlopen om het advies over interculturele hulpverlening voor te bereiden heeft ervoor gezorgd dat de hulpverleningsinstellingen, met name Stichting Kontext en GGZinGeest, aandacht hebben voor dit onderwerp.

Er vinden momenteel grote veranderingen plaats in het sociale domein. Tevens is de laatste jaren de opvatting over maatschappelijke ondersteuning en activering veranderd. De uitgangspunten voor de veranderingen in het sociale domein zijn door ons vastgelegd in de zogenoemde veranderboodschap (zie kop 'Veranderagenda sociaal domein').

Veranderagenda sociaal domein

Het huidige systeem van maatschappelijke ondersteuning en activering (inclusief re-integratie) staat onder grote druk. In Nederland is er steeds minder geld voor professionele ondersteuning en begeleiding, terwijl de behoefte aan ondersteuning juist groeit. Er is een ander systeem nodig waarbij de overheid er enerzijds naar streeft om verbeteringen door te voeren en anderzijds een groter beroep doet op de burger, op de professionele partners, op solidariteit en zorgen voor elkaar.

Wat betekent dit voor Haarlem? We spreken iedereen aan op zijn of haar eigen verantwoordelijkheid; je kijkt eerst naar wat je zelf kunt doen.

De gemeente neemt Haarlemmers minder bij de hand en stimuleert ze om ook verantwoordelijkheid te nemen voor de zorg voor anderen. Dit denken is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Haarlemmers hebben regie over hun eigen oplossing; wat kunnen zij wél (eigen kracht);
- Haarlemmers kunnen, al dan niet met hulp, zelfstandig blijven functioneren (zelfredzaamheid);

- Haarlemmers doen mee vanuit de eigen mogelijkheden en vanuit wederkerigheid (actief burgerschap)

De gemeente biedt een goede basisinfrastructuur om Haarlemmers te steunen in hun zelfredzaamheid, en in hun hulp aan anderen. Voor mensen die tijdelijk de regie over hun leven kwijt zijn, is er maatwerk. Er is een vangnet voor de meest kwetsbaren.

In Haarlem maken we mét elkaar de stad; als inwoners, opvoeders, kinderen en jongeren, ouderen, ondernemers, sociaal-maatschappelijke organisaties en als gemeente. We zijn er samen voor elkaar.

Hulpverlening

De uitvoering van het hulpverleningsaanbod voor psychosociale zorg in Haarlem ligt bij de hulpverleningsinstellingen Stichting Kontext en GGZ inGeest.

Met Kontext heeft de gemeente een directe subsidierelatie. Kontext biedt als eerste hulpverlening bij het functioneren in een sociale omgeving en is het adres voor vroegtijdige eerstelijns hulpverlening op het terrein van sociaal-materiële en psychosociale vragen en problemen.

De hulpverlening van GGZ inGeest valt grotendeels onder de Zorgverzekeringswet c.q. de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten. De gemeente subsidieert de collectieve preventie geestelijke gezondheidszorg van Prezens, onderdeel van GGZ inGeest. Wij hebben hierbij specifieke inzet afgesproken voor het bereiken van migranten in het algemeen en oudere migranten in het bijzonder. Prezens heeft een medewerker Integrale aanpak voor depressie migranten en vluchtelingen in dienst die bij het voorbereidingstraject van de SAMS betrokken is geweest en die bezig is met het ontwikkelen van nieuwe projecten om de doelgroep te bereiken.

Zoals u in uw advies opmerkt betekent interculturalisatie in feite niets anders dan dat instellingen hun aanbod en werkwijze aan laten sluiten bij de doelgroep die ze moeten bedienen. Het is een zaak van de hulpverleningsinstellingen zelf om op juiste wijze op de behoeften van haar klanten in te springen. Hiernaast is het een zaak van burgers zelf om waar mogelijk hun eigen verantwoordelijkheid te nemen zoals wij formuleren in onze veranderingsagenda.

Reactie per aanbeveling SAMS

In de onderbouwing van uw advies geeft u aan:

- Dat hulpverleners veel behoefte hebben aan kennisuitwisseling en overleg met collega-hulpverleners. Van de kennis bij allochtone zelforganisaties wordt te weinig gebruik gemaakt. Deskundigheidsbevordering en intervisie, maar ook een kenniscentrum voor de bundeling van kennis en ervaringen staan hoog op de wensenlijst van de bestuurder.
- Dat ad-hocprojecten weinig zin hebben aangezien interculturalisatie al een jaar of dertig op de agenda staat. Dat het duidelijk een kwestie van lange adem is en structureel beleid nodig heeft.
- Dat het Centrum Jeugd en Gezin de allochtone gezinnen te weinig bereikt en u advies heeft uitgebracht aan het gemeentebestuur om dit te vergroten.

- Dat er een positieve ontwikkeling te zien is bij GGZ inGeest (Prezens) waar een medewerker met veel ervaring op het gebied van interculturalisatie is aangesteld.
- Dat er twee vrijgestelde hulpverleners van Turkse komaf in Haarlem actief zijn.

In uw advies staan vijf aanbevelingen. Hieronder een reactie per aanbeveling.

1. *Virtueel kenniscentrum*

Advies SAMS:

“Zet een (virtueel) kenniscentrum op waar ‘alle’ kennis met betrekking tot interculturele hulpverlening beschikbaar komt en kan worden geraadpleegd. Het kenniscentrum zou bijvoorbeeld de vorm kunnen hebben van een wikiwebsite, zodat de informatie eenvoudig aangepast en uitgebreid kan worden. Ook de sociale kaart van Haarlem moet hier geraadpleegd kunnen worden en deze moet dus up to date blijven. Het kenniscentrum kan mogelijk tevens dienstdoen als zakelijk netwerk, zodat hulpverleners via dit netwerk ervaringen kunnen uitwisselen en contact kunnen leggen met collega’s bij andere instellingen.”

Antwoord college:

Wij vinden dat het opzetten van een kenniscentrum gericht op interculturele hulpverlening niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt maar onder die van de hulpverleningsinstellingen.

U raadt aan dat ook de sociale kaart van Haarlem hierop geraadpleegd moet kunnen worden. Wij attenderen u hierbij op de vernieuwde en goed toegankelijke website www.lokethaarlem.nl. Op deze site vinden Haarlemmers informatie over landelijke en lokale regelingen, voorzieningen en producten op het gebied van wonen, welzijn, zorg, vervoer en financiën. Daarnaast bevat de site een uitgebreide digitale sociale kaart met organisaties en hun producten en diensten. Ook kunnen mensen producten en diensten met elkaar vergelijken. De site biedt hiervoor een overzicht van producten en diensten van ruim honderd organisaties. Voor wat betreft dit aspect wordt dus aan uw advies invulling gegeven.

2. *Stedelijk intercultureel hulpverleningsoverleg*

Advies SAMS:

“Richt een stedelijk intercultureel hulpverleneroverleg op, waar structureel overleg plaatsvindt tussen de verschillende instellingen en de allochtone zelforganisaties. Zo’n vorm van overleg is niet alleen van belang om kennis en ervaringen uit te wisselen, maar ook voor het bevorderen van wederzijds begrip en het wegnemen van vooroordelen. Stel een overeenkomst op met de instellingen, waarin (verplichte) deelname aan het overleg wordt opgenomen.

Wanneer het hulpverleneroverleg eenmaal goed functioneert, kan worden gezien of op vergelijkbare wijze wijkplatforms kunnen worden opgezet.”

Antwoord college:

Onderlinge afstemming en deskundigheidsbevordering vinden al plaats. Wij onderschrijven het belang van uitwisselingen en deskundigheidsbevordering, maar zien geen meerwaarde in een extra nieuw stedelijk intercultureel hulpverleningsoverleg. Wij nemen uw aanbeveling dan ook niet over, maar wij

zullen wel bij de prestatieafspraken met de hulpverleningsinstellingen extra aandacht besteden aan de inzet voor onderlinge afstemming en deskundigheidsbevordering.

Tevens is het zo, zoals u zelf al in uw adviestraject heeft geconstateerd, dat GGZinGeest de afgelopen jaren veel in de hulpverlening in bijzondere doelgroepen investeert en dat de bekendheid met het werk van de GGZ onder allochtone cliënten onmiskenbaar is toegenomen.

3. *Aandacht voor voorlichting*

Advies SAMS:

“Besteed meer aandacht aan voorlichting, om het bereik van de instellingen bij de allochtone cliënten te vergroten. Betrek hierbij tenminste de allochtone zelforganisaties, maar ook andere organisaties, zoals het welzijnswerk. Organiseer voorlichtingsbijeenkomsten bij voorkeur op laagdrempelige plaatsen, waar al veel allochtonen komen.”

Antwoord college:

Wij zijn het met u eens dat zelforganisaties en andere maatschappelijke organisaties belangrijke partners zijn bij voorlichting voor de Haarlemse burgers. In onze reactie van december jl. op uw advies over het CJG hebben wij dit u al gemeld. Door het CJG wordt samen met u inmiddels een werkconferentie voor het kader van zelforganisaties voorbereid waarin zij worden geïnformeerd over aanbod en werkwijze van het CJG en over de mogelijkheden voor samenwerking CJG en zelforganisaties. De werkconferentie vindt dit najaar plaats.

Door de drie Haarlemse adviesraden voor het sociale domein (SAMS, Wmo-raad en Sozawe-raad) wordt, zoals bij u bekend, nu gewerkt aan een gezamenlijk advies over communicatie aan de burgers. De uitkomsten van dit advies gaan wij gebruiken bij de inrichting van onze dienstverlening.

4. *Deskundigheidsbevordering en intervisie*

Advies SAMS:

“Faciliteer binnen de eigen organisatie deskundigheidsbevordering en intervisie. Er bestaat onder de hulpverleners grote behoefte aan scholing en aan uitwisseling van kennis en ervaring.”

Antwoord college:

Wij maken met door ons gesubsidieerde instellingen afspraken over de prestaties die zij jaarlijks verrichten. De wijze waarop instellingen deskundigheidsbevordering van het eigen personeel organiseren is de verantwoordelijkheid van de instellingen.

5. *Stagebeleid*

Advies SAMS:

“Ontwikkel in samenwerking met de opleidingen een stagebeleid dat erop gericht is meer allochtone medewerkers binnen de organisaties te krijgen. Het zou niet zo moeten zijn dat alleen allochtone medewerkers allochtone cliënten kunnen helpen, maar voor een interculturele wijze van werken binnen de organisatie is het beslist bevorderlijk dat het personeelsbestand een gemengde etnische samenstelling heeft. Allochtone medewerkers signaleren bovendien mogelijk eerder waar het spaak loopt in de hulpverlening aan allochtone cliënten.”

Antwoord college:

Het stagebeleid is de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf.

Wij delen uw opvatting dat stagiaires een belangrijke rol kunnen vervullen. De gemeente Haarlem zelf heeft sinds januari 2011 een eigen stagebureau waarmee jonge mensen kennis maken met de gemeentelijke organisatie en onze organisatie profijt heeft van nieuwe talenten. Wij zien dat hierdoor een gemêleerde groep jongeren kennis maakt met de gemeente Haarlem, hetgeen wij als waardevol ervaren.

Afsluitend

Wij danken u voor het advies en wensen u veel succes met uw verdere werkzaamheden.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de loco-secretaris,

de burgemeester,

J. Scholten

mr. B.B. Schneiders